

NR 35/2015

**PREFRENCJE W WYBORACH
PREZYDENCKICH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Do wyborów prezydenckich pozostały dwa miesiące, kampania wyborcza powoli nabiera tempa. Ostatnio do przedwyborczej gry oficjalnie dołączył urzędujący prezydent, rozpoczynając autobusową podróż po Polsce oraz cykl spotkań z wyborcami. Janusz Korwin-Mikke, po zebraniu wymaganej liczby podpisów swoich zwolenników, jako pierwszy dopełnił wszelkich formalności i złożył niezbędne dokumenty, by zarejestrować się jako kandydat w wyborach na urząd prezydenta.

Według sondażowych deklaracji¹ udział w nadchodzących wyborach prezydenckich zapowiada obecnie 67% uprawnionych do głosowania, a więc o trzy punkty procentowe mniej niż miesiąc temu. Jednocześnie zwiększyła się nieco liczba badanych, którzy nie mają zamiaru brać udziału w tych wyborach (wzrost z 10% do 13%). Co piąty ankietowany nadal waha się, czy wziąć w nich udział czy też nie (20%).

Deklaracje udziału w wyborach, choć nieco rzadsze niż miesiąc temu, nadal dalece przewyższają poziom frekwencji, jakiej można się spodziewać. W rzeczywistości sondażowe deklaracje odzwierciedlają bowiem przede wszystkim pozytywny stosunek obywateli do bezpośrednich wyborów głowy państwa, a także wagę, jaką media i opinia publiczna przykładają do tego głosowania. Odsetek deklaracji wskazuje, ile osób chciałoby lub czuje się w obowiązku wziąć udział w tych wyborach, ale czy okoliczności, poczucie własnych kompetencji politycznych, a przede wszystkim możliwość znalezienia odpowiedniego kandydata pozwolą się tym zamiarom ziścić, to już inna sprawa.

Tabela 1

10 maja tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Deklaracje respondentów według terminów badań	
	II 2015	III 2015
	w procentach	
Na pewno wezmę w nich udział	70	67
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	20	20
Raczej nie wezmę w nich udziału	10	13

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (298) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 marca 2015 roku na liczącej 1062 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Liderem prezydenckiego rankingu poparcia w dalszym ciągu pozostaje urzędujący prezydent. Zamiar oddania na niego głosu deklaruje jednak znacznie mniej osób niż w pierwszej dekadzie lutego. Kandydaturę Bronisława Komorowskiego popiera obecnie 52% wybierających się do urn, a więc aż o 11 punktów procentowych mniej niż miesiąc temu. Choć wynik Bronisława Komorowskiego nadal daje mu szanse na zwycięstwo w I turze wyborów, jednak druga tura wydaje się bardzo prawdopodobna.

Trochę lepsze niż miesiąc temu notowania ma główny rywal Bronisława Komorowskiego kandydat PiS Andrzej Duda. Poparcie dla niego deklaruje 19% potencjalnych uczestników majowego głosowania, a więc o 4 punkty procentowe więcej niż miesiąc temu. Pozostali uczestnicy wyścigu do najwyższego urzędu w państwie mają zdecydowanie mniej zwolenników i jak dotąd nie udaje im się zwiększyć znacząco ich liczby.

Zagadkowa i nietypowa kampania wyborcza kandydatki SLD Magdaleny Ogórek nie przyniosła jej na razie wymiernego sukcesu, nadal – tak jak w ubiegłym miesiącu – ma ona 3% sympatyków. W gronie debutantów relatywnie dobrze wystartował muzyk rockowy Paweł Kukiz – po raz pierwszy pojawiający się na naszej liście kandydatów na urząd prezydencki – który znalazł wśród zdeklarowanych wyborców 2% zwolenników. Tyle samo głosów, śladowo więcej niż w lutym, uzyskał w tym miesiącu Janusz Palikot (wzrost z 1% w lutym do 2% w marcu). Z jeszcze mniejszym zainteresowaniem przyszłych wyborców spotkały się kandydatury Janusza Korwin-Mikkego (spadek poparcia z 3% w lutym do 1% obecnie) i Adama Jarubasa (spadek z 2% do 1%). Czy kandydatom tym szkodzą odnotowane w mediach, a kontrowersyjne na tle opinii innych polityków, pozytywne wypowiedzi na temat putinowskiej Rosji i konieczności zachowania dobrych z nią stosunków kosztem Ukrainy? Tę hipotezę zweryfikować może dopiero dalszy przebieg kampanii.

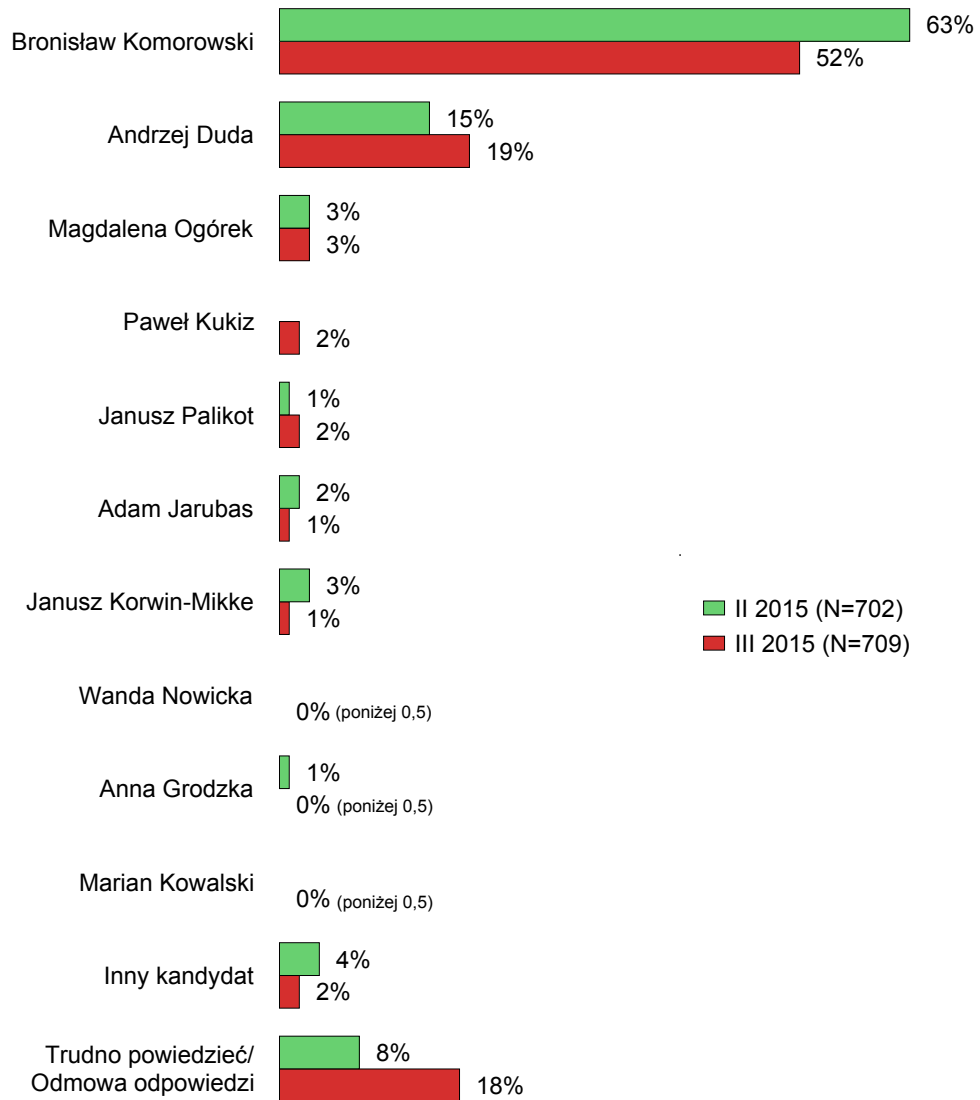
Bardzo mało sympatyków ma w dalszym ciągu Anna Grodzka (poniżej 0,5% deklaracji poparcia). Minimalne poparcie (poniżej 0,5%) uzyskali także Wanda Nowicka i Marian Kowalski.

Od lutego wśród zdeklarowanych uczestników majowego głosowania zdecydowanie przybyło tych, którzy nie mają sprecyzowanych preferencji wyborczych (z 8% do 18%). Oczywiście wyborcy ci w ciągu najbliższych dwóch miesięcy mogą zdecydować się na poparcie któregoś z kandydatów, jednak doświadczenie wskazuje, że pewna ich część po prostu na wybory nie pójdzie.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH

CBOS

RYS. 1. NA KOGO Z TEJ LISTY NAJCHĘTNIEJ ODDAŁ(A)BY PAN(I) GŁOS W WYBORACH PREZYDENCCKICH?

W marcu najsilniejszym kandydatem na najwyższy urząd w państwie w kolejnej kadencji nadal pozostaje obecny prezydent Bronisław Komorowski. Jednak start kampanii wyborczej najwyraźniej utrudnia jego sytuację, ponieważ wszyscy konkurenci atakują przede

wszystkim właśnie jego. Jako najbardziej oczywisty przeciwnik zbiera głosy krytyki ze wszystkich stron i zapewne, między innymi, z tej przyczyny traci w oczach publiczności. Ponadto nie sposób nie zauważyć pewnych niezręczności w kampanii wyborczej obecnego prezydenta, chętnie komentowanych przez media. Być może nie w pełni zdaje tu też egzamin przyjęty model wizerunkowy Bronisława Komorowskiego jako kandydata, zakładający naturalność i swobodę oraz dopuszczający pewną familiarność zachowań w relacjach z wyborcami, co w odczuciu części przedwyborczej publiczności może się kłócić z powagą i dostojnością urzędu.

Kampania najgroźniejszego konkurenta urzędującego prezydenta, Andrzeja Dudy, również nie wydaje się szczególnie błyskotliwa, choć udaje mu się – w przeciwieństwie do Bronisława Komorowskiego – zdobywać, a nie tracić zwolenników. Pozostałym konkurentom nie sposób odmówić ambicji i chęci przekonania do siebie wyborców, jednak, jak świadczą wciąż nieliczne głosy poparcia, mają oni przed sobą jeszcze bardzo wiele pracy.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		10 maja tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		67	20	13	1061
Płeć	Mężczyźni	66	19	15	514
	Kobiety	67	21	12	547
Wiek	18–24 lata	58	29	13	119
	25–34	54	26	20	209
	35–44	68	21	10	185
	45–54	69	19	12	166
	55–64	75	13	12	188
	65 lat i więcej	74	13	13	194
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	20	15	424
	Miasto do 19 999	67	19	14	158
	20 000 – 99 999	70	20	10	194
	100 000 – 499 999	63	23	14	171
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	73	16	10	113
	Podstawowe / gimnazjalne	58	22	20	220
	Zasadnicze zawodowe	64	23	13	260
	Średnie	67	21	12	326
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	78	13	9	255
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	11	8	115
	Średni personel, technicy	63	26	11	45
	Pracownicy adm.-biurowi	75	21	4	69
	Pracownicy usług	51	27	22	67
	Robotnicy wykwalifikowani	61	22	17	130
	Robotnicy niewykwalifik.	46	35	19	26
	Rolnicy	72	22	5	41
	Pracujący na własny rach.	67	15	18	62
	Bezrobotni	52	26	22	83
	Emeryci	74	12	14	229
	Renciści	69	19	12	55
	Uczniowie i studenci	68	25	8	82
	Gospodynie domowe i inni	56	29	15	56
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	73	19	9	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	22	16	82
	sekt. prywat. poza rolnict.	65	20	15	279
	prywatnym gosp. rolnym	73	19	8	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	57	26	17	174
	Od 650 do 999 zł	62	26	12	147
	Od 1000 do 1399 zł	68	20	12	176
	Od 1400 zł do 1999 zł	75	15	11	139
	2000 zł i więcej	76	15	9	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	19	23	107
	Średnie	66	22	13	482
	Dobre	70	18	12	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	78	4	17	46
	Raz w tygodniu	77	15	8	446
	1–2 razy w miesiącu	62	27	11	197
	Kilka razy w roku	57	23	21	230
	W ogóle nie uczestniczy	55	25	20	131
Poglądy polityczne	Lewica	72	17	11	125
	Centrum	71	20	9	368
	Prawica	78	16	7	336
	Trudno powiedzieć	41	27	32	232

Tabela 2

		Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?						Liczba osób
		Andrzej Duda	Anna Grodzka	Adam Jarubas	Bronisław Komorowski	Janusz Korwin-Mikke	Marian Kowalski	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		19	0	1	52	1	0	709
Płeć	Mężczyźni	24		1	47	2	0	340
	Kobiety	13	0	1	56	1		368
Wiek	18–24 lata	14			35	9	2	69
	25–34	10	1		51	3		113
	35–44	13		1	56			127
	45–54	28		1	50			114
	55–64	25		1	52			142
	65 lat i więcej	19		2	60	1		144
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	0	2	49	1		277
	Miasto do 19 999	18		0	55	1		106
	20 000 – 99 999	17			59			136
	100 000 – 499 999	19		1	48	5		108
	500 000 i więcej mieszk.	12			54	3	1	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	19		1	53	2		128
	Zasadnicze zawodowe	28			47	2		166
	Średnie	16	0	1	52	2	1	217
	Wyższe	14		1	56	1		198
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	8		1	61	1		93
	Średni personel, technicy	18		2	38			29
	Pracownicy adm.-biurowi	25			51		2	52
	Pracownicy usług	21			46			34
	Robotnicy wykwalifikowani	26	1	2	38	2		79
	Robotnicy niewykwalifik.	21			49			12
	Rolnicy	11		2	57			30
	Pracujący na własny rach.	18			54			41
	Bezrobotni	25			55			43
	Emeryci	18		2	61	0		170
	Renciści	31			49			38
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17		1	50			108
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29		2	38	3		51
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	0	0	53	1	1	182
	prywatnym gosp. rolnym	9		2	54			36
	Gospodynie domowe i inni	10			61			31
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	20		1	50	2		99
	Od 650 do 999 zł	22	1	2	51	1		92
	Od 1000 do 1399 zł	19		2	60	1	1	120
	Od 1400 zł do 1999 zł	18			50			103
	2000 zł i więcej	14		2	59	1		121
Ocena własnych war. mater.	Złe	30		1	37			62
	Średnie	18		1	50	2		316
	Dobre	17	0	1	57	2	0	331
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33			49			36
	Raz w tygodniu	21	0	1	50	1	0	343
	1–2 razy w miesiącu	18		2	53	2		122
	Kilka razy w roku	11			59	3		130
	W ogóle nie uczestniczy	17		1	49			71
Poglądy polityczne	Lewica	8		2	53	2		89
	Centrum	14	0	1	56	2		263
	Prawica	28			52	1	0	261
	Trudno powiedzieć	14		2	42			95

Tabela 2 cd.

		Na kogo z tej listy najchętniej odda(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?						Liczba osób
		Paweł Kukiz	Wanda Nowicka	Magdalena Ogórek	Janusz Palikot	Inny kandydat	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	0	3	2	2	18	709
Płeć	Mężczyźni	2		3	3	2	13	340
	Kobiety	1	0	3	1	2	22	368
Wiek	18-24 lata	3		1	3	7	26	69
	25-34	4		3	4	2	22	113
	35-44	3		4		3	21	127
	45-54	2	1	2	3	1	11	114
	55-64	2		2	1	1	16	142
	65 lat i więcej			4	0	1	14	144
Miejsce zamieszkania	Wieś	2		3	3	2	18	277
	Miasto do 19 999	4		3	1	1	17	106
	20 000 – 99 999	2	1	4			17	136
	100 000 – 499 999			3	2	2	20	108
	500 000 i więcej mieszk.	3		2	1	8	16	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne			2	1	2	19	128
	Zasadnicze zawodowe	1		4	2	1	15	166
	Średnie	2		3	3	2	20	217
	Wyższe	4	1	4	1	3	17	198
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3		6	1	4	15	93
	Średni personel, technicy	4		8		6	23	29
	Pracownicy adm.-biurowi		2	2	1	2	13	52
	Pracownicy usług	3		2	2		25	34
	Robotnicy wykwalifikowani	4		3	4		19	79
	Robotnicy niewykwalifik.						30	12
	Rolnicy	3				3	24	30
	Pracujący na własny rach.	4		2	13		9	41
	Bezrobotni	2		3		3	12	43
	Emeryci	0		3	0	1	14	170
	Renciści	2		3			15	38
	Uczniowie i studenci				2	9	28	56
	Gospodynie domowe i inni	3					26	31
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	1	3		2	22	108
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			5	6	6	10	51
	sekt. pryw. poza rolnict.	3		4	3	1	17	182
	prywatnym gosp. rolnym	2			6	2	25	36
				6			17	99
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	2		6	3		17	99
	Od 650 do 999 zł	1				3	20	92
	Od 1000 do 1399 zł	1		2		1	13	120
	Od 1400 zł do 1999 zł	5	1		4	3	19	103
	2000 zł i więcej	2		5	1	3	13	121
Ocena własnych war. mater.	Złe	3		3	3	2	21	62
	Średnie	1		4	2	2	21	316
	Dobre	2	0	2	2	2	14	331
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu				3	2	13	36
	Raz w tygodniu	3		2	0	2	18	343
	1-2 razy w miesiącu	1		6		2	17	122
	Kilka razy w roku			3	4	2	18	130
	W ogóle nie uczestniczy	1	2	5	8	2	15	71
Poglądy polityczne	Lewica		1	10	5	1	16	89
	Centrum	1		3	1	4	18	263
	Prawica	2		0	2	2	12	261
	Trudno powiedzieć	4		4			34	95